

Introducció

Se m'ha demanat que parli del Jutjar de la RV, que potser és el que queda més coix de les nostres RV. Encara que també és veritat que l'Actuar també, a vegades, queda molt fluix.

Les causes d'això poden ser vàries. Ho hem dit i repetit: potser tots pequem de que fem un Veure massa llarg; que no marquem prou els tres passos; que el Jutjar el fem massa ràpid, com de passada; també que a vegades ja introduïm el Jutjar en el Veure, i fins i tot el que hauria de ser l'Actuar; que a l'hora de mirar i escoltar l'Evangelí, és el consiliari qui proposa algun text, etc, etc.

Alguns dels que estem aquí segurament portem anys fent RV, i començant per mí, i sincerament reconec que, després de més de 50 anys que en faig, sincerament puc dir, que encara no sé fer-la i acompanyar prou bé. I, per tant, em podeu dir allò de: "*médico cúrate a ti mismo*".

El gran mestre de la RV, A. Marechal i el que va ajudar a fundar l'ACO a Catalunya, deia que a fer RV se n'aprèn fent-la. I la veritat és que mai en sabem prou, perquè no és una teoria, sinó que parteix de la vida i l'acció personal. Del que passa fora i també del que es mou dins del nostre cor (inquietuds, sentiments, desitjos i actituds que són canviants i circumstancials.)

Hem de reconèixer que no sabem treure-li tot el suc que pot donar de sí. Però, amb tot, també és veritat que segurament tots reconeixem que fer RV ens ha ajudat i ajuda a viure la Fe en JC i el compromís militant. Sense ella potser no seríem els mateixos.

Abans de passar al Jutjar voldria fer 4 pinzellades sobre la RV en general:

Comencem preguntant-nos ¿com i quan fem les reunions? ¿Com podem, oi?. (Ho parlarem després en els grups). Per ex. penso que té molt a veure el que en podríem dir el CLIMA que es crea: no és el mateix començar amb un clima de mitja tertúlia, que començar amb una Pregària (Llibreta de Pregàries que fa cada un). I, sobretot, l'ACTITUD amb què anem a la reunió (aquests dos aspectes, cada grup s'ho sap i com ho compagina).

I potser també el que últimament forma part de les reunions són "les piulades", que com a música de fons es van sentint mentre fem la RV. Personalment penso que no ajuden massa a crear un bon clima.

Una 1ª cosa que podem dir és que la RV és molt més que un Mètode, tot i que seguim uns passos concrets com són el Veure, Jutjar i Actuar, però això no vol dir que funcioni de manera matemàtica, com dir: 2+2=4. És veritat que per fer RV fem servir el cap, ja que busquem unes Causes i Conseqüències. Però, també anem aprenent, poc a poc, a re-visar, (re-mirar) la vida amb els ulls de Jesús. Una mirada que té a veure amb el cor.

I és per això que tota RV, ben feta, ha d'arribar i pot arribar a tocar les nostres actituds i sentiments. O sia, el terreny més vital, i el nostre ser com a persones humanes. El que es cou en el nostre interior, perquè tal com deixa molt clar Jesús: "*És del cor que surt tot el bé i el mal que fem*" (Mc 7,20-28)

Per tant, podem dir que ens movem en el terreny de la Conversió personal, ja que la RV porta en sí mateixa un dinamisme espiritual, que ajuda a viure una Espiritualitat encarnada i centrada en JC i l'Evangelí.

Una Espiritualitat que té les seves arrels en el Misteri i Dinàmica de l'Encarnació, i que s'endinsa en el cor de Déu i en el del Món Obrer. I per això ajuda a veure la persona humana, no com un objecte, sinó com un misteri, perquè cada home i cada dona són imatge de Déu, i per tant, són sagrades. Una Espiritualitat que Cardijn va saber plasmar amb les 3 Veritats.

És d'aquí que arrenca la gran intuïció genial del fundador de la JOC, que inspirat, sens dubte, per l'Esperit Sant, va saber posar a les mans dels nois i noies obrers de principis del s. XX que vivien unes condicions de treball infrahumanes, un instrument revolucionari que va ajudar a descobrir, entendre i fer vida, la saviesa evangèlica que Déu revela als petits.

Una saviesa i una Espiritualitat que porta a veure i viure la vida des de Déu, des de Jesús i amb Jesús. I així, aplicant una metodologia i dinàmica reflexiva i activa a la vegada (Vida-Reflexió-Acció), en va néixer el Veure, Jutjar i Actuar de la RV.

Repassem breument aquest 3 passos o moments:

En el Veure partim d'un fet concret o d'una situació que estem vivint. Es busca, entre tots, **les Causes** que han provocat aquest fet o situació, i **les Conseqüències** que incideixen a nivell personal i col·lectiu. I és en aquest moment que aportem fets o situacions semblants que ajuden a anar més a fons.

Com sabem va molt bé que a l'acabar el Veure, intentem entre tots, buscar “el nucli” que centri o resumeixi tot el que ha anat sortint abans, i des d'aquest nucli entrar en el **Jutjar**. I per així poder situar-nos davant de Jesús i l'Evangeli i escoltar, des del cor, que és el lloc privilegiat per a fer aquest trobament vital amb Ell, i no només amb la lletra de l'Evangeli.

I és llavors que, des d'aquest trobament amb la Persona de Jesús i l'escolta amb el cor de la seva Paraula, que brollaran les respostes evangèliques. I aquesta resposta ha de ser (si fem bé la RV) el moment del compromís, l'**Actuar**. Un Actuar que no serà tant fruit del voluntarisme o les bones intencions, sinó que hauria de sortir d'aquest trobament vital amb Jesucrist i que ha provocat en nosaltres un canvi interior, una conversió, una curació o guarició.

A. Marechal resumeix aquests 3 passos d'una manera molt maca, i que ens poden ajudar a entendre quin és l'esperit de la RV, la seva Espiritualitat, i també la seva finalitat:

*“Les nostres vides quotidianes, privades o públiques, són un teixit de fets i d'encontres entre persones. Aquest teixit comporta milers de fils que s'entrecreuen. Aquests milers de fils de la nostra vida, ¿no són alhora els milers de relacions providencials que Déu ens dóna per teixir-les amb els homes i dones, per estimar-los i ajudar-los a percebre la revelació de les seves persones, mitjançant la descoberta del sentit de la seva vida?... Aquests fets són nusos de vida, nusos de persones. No tenim dret a tractar-les com la grava dels carrers o dels camins. En realitat, són pedres precioses. Convé fixar-s'hi, deturar-se, agafar-les una per una, examinar-les, descobrir-ne la complexitat i el seu lloc en la vida del món que cal salvar... L'Esperit actua en el món, en la Història, en la ment i la consciència de les persones. ¿No fou Ell que ja fa temps, inspirà la idea de la RV?... RV significa: visió diferent, nova o renovada de la vida. Reveure els nostres motius i els nostres sentiments és certament bo i necessari, però no n'hi ha prou. **El que s'ha de revisar és el fons del nostre cor, per obrir-lo al pas o vinguda de Crist**”.*

Això últim ho subratllo perquè podem dir que és el moll de l'ós, i la finalitat última de la RV, ja que aquí penso que hi ha el sentit més profund i podríem espiritual de la RV, la seva Espiritualitat i també la seva Teologia de fons: descobrir el Déu encarnat, present i actuant en

el cor de la vida i les persones, i que, a la vegada, ens va ajudant a obrir els ulls del nostre cor per descobrir i acollir el pas o vinguda de Crist a les nostres vides. **Aquest és i hauria de ser el terreny propi del Jutjar.**

Per això jo penso que el secret d'una bona RV, no està tant en que seguim, més o menys, els 3 passos, **sinó, sobretot, si la fem amb el cor obert.** Aquí està el secret i també la riquesa de la RV, ja que llavors és quan podem arribar a **entaular-nos** amb Jesús, tal com diu aquell text de l'Apocalipsi, per a mi un dels més bonics de tota la Bíblia: *“Sóc a la teva porta i truco. Si escoltes la meua veu i obres la porta, entraré a casa teua i soparé amb tu i tu amb mi”*.

Aquesta és la finalitat última de la RV: escoltar els trucs constants de Jesús a la nostra vida, obrir-li els ulls i cor de bat a bat, per així, com diu Marechal: *“obrir-nos al pas o vinguda de Crist”*. És per això que no es tracta només, en el moment del Jutjar, de referir-nos a un text o textos de l'Evangeli, sinó l'arribar a un trobament vital amb la Persona de Jesús i la seva Paraula adreçada a mi.

Parlem més en concret del Jutjar

Segurament que tots coincidim i creiem que és el moment fort i central de la RV, i també l'espai privilegiat de trobament amb la veritat de nosaltres mateixos i amb JC i el seu Evangeli. D'aquí ve que es parla del Jutjar com d'un CONTEMPLAR, o sia: aprenem a mirar la realitat amb els ulls de Déu, amb els ulls de l'amor, i a mirar en profunditat el que es cou en el nostre interior. Mirar quines són les nostres actituds més fones.

Cada RV i, sobretot, el Jutjar, hauria d'arribar a tocar el nostre cor, com diu també Marechal: *“a remoure cada terròs de la meua vida, cada acció, per tal de posar-la a la llum del que és “la llum del món”, Jesucrist.* I perquè tal com ens diu Ell: *“És del cor que surt el bé i el mal que fem”*.

El text de la Paràbola del Sembrador (Mt 13,1-30) ens pot ajudar a l'hora de fer el Jutjar.

Penso que aquest text podria ser molt bé com una de tantes RV que Jesús anava fent amb els seus deixebles, a partir de la vida i del que s'anaven trobant, tot fent camí.

Jo hi veig com dos moments: A 13,3-9 Jesús explica el fet: Un sembrador... Una llavor (blat) que va creixent... Una altra que es va assecar... I també que la llavor (el blat) creixia envoltat de jull, de mala herba.

Després a 13,18-30 explica, a part als deixebles, el seu sentit. Penso que podria ser com el Jutjar del que primer ha fet veure en el fet, ja que els ajuda a mirar el seu interior i descobrir-hi què és el que no deixa créixer la llavor: *“sent l'Anunci i té el cor tancat... Té poques arrels... Les seduccions del món, les riqueses... i finalment la terra bona que escolta i acull la Paraula sembrada i dona bon fruit...”*

Dos aspectes que podem remarcar del Text

(1) Depèn de nosaltres que la llavor sembrada en nosaltres arribi a créixer. Del com acollim la Paraula.

El Jutjar hauria de ser aquest “remoure”, que diu Marechal, el nostre interior i descobrir què hi ha de veritat i mentida, de JULLL (molt semblant al blat). I això comporta mirar-lo de cara, sense por. O sia, mirar les nostres limitacions, el nostre egoisme, el nostre PECAT, les nostres actituds més fones. I anar avançant en acceptar-les, tot sabent que no podem arrencar-les de cop, ja que podríem arrencar també el blat (Aprendre a conviure amb les nostres limitacions).

Tant de bo que en cada RV sabéssim acollir i fer nostra la Paraula, l'Evangelí. Com aquells deixebles d'Emaús que, després d'escoltar Jesús, tot fent camí, d'invitar-lo a entrar a casa seva i a sopar, i asseure's amb ells a la taula, el seu cor bull per dins, es retroben amb Jesús i això els empeny a l'acció que els porta a refer el camí amb alegria i esperança.

I ja que parlem de menjar, de sopar junts, provem ara també amb un exemple culinari: Per fer una bona paella primer necessitem barrejar bé tots els ingredients (el sofregit, el peix, l'arròs, etc, i finalment tirar l'aigua). I després, ben tapat, deixar que faci xup-xup.

Per això penso que va bé fer la RV amb dues etapes que ajuden a aprofundir, treballar tranquil·lament a casa i entaulat amb Jesús, escoltar el que em diu i em demana en aquest moment i a partir del que estem revisant.

I tornant a l'exemple de la paella, deixar que l'Evangelí ressoni dins nostre, per tal que, de mica en mica, la nostra vida vagi fent olor d'Evangelí. I així, com diu St. Pau: *“per mitjà nostre, Crist escampa a tot arreu la bona olor del seu coneixement”* (2Co 2,14). Com la flaire de la paella que se sent de lluny).

(2) Del que sí en podem estar ben segurs és que la llavor ja està sembrada en el nostre cor.

Aquesta llavor pot ser la capacitat que tota persona té de sentir-se estimada i d'estimar. Una capacitat que pot esdevenir infinita, tal com ho va demostrar Jesús: sentir-se estimat pel Déu Pare i Mare, i estimar fins el límit.

És la capacitat que tenim tots, pel fet de ser creats “a imatge i semblança de Déu” (Per això Pau diu: *¿No sabeu que sou temples de Déu, i que el seu Esperit habita en vosaltres?* (1Co 3,16). Aquest podem dir que és el nostre ADN com a humans. Per això tenim la capacitat de reconèixer o no Déu com a Pare-Mare de tots. D'un Déu que fa sortir el sol, com diu Jesús, sobre bons i dolents. I que, ajudats per Ell, ens podem sentir i viure com a fills i filles d'aquest Déu, i com a germans els uns dels altres.

I és, en la mesura que ens estimem, que anem creixent com a persones humanes, i anem coneixent i entrant en aquest Misteri d'Amor que és Déu. Tal com ens diu tant bé la 1ª carta de Joan (que us recomano que la treballeu): *“Déu és Amor, el qui estima coneix i està en Déu i Déu està en ell”.*

I és en el Jutjar de la RV, que ens hauríem d'ajudar a situar-nos en el terreny de la nostra interioritat, que és on hi ha sembrada aquest llavor original que Déu ha sembrat en el nostre cor. I així apropant-nos a la Font de l'amor que és Déu, anar-nos fent conscients de la nostra capacitat d'estimar.

La nostra vida i acció hauria de néixer d'aquesta Font original que és el Déu-Amor. Perquè l'acció i compromís que no neix d'un canvi interior, d'una conversió i es basa en l'amor no canvia res, ni transforma res. I llavors, podem dir que els compromisos de les RV es queden en un seguit de bones intencions.

El Jutjar hauria de ser aquest espai per, tranquil·lament escoltar junts Jesús, i fent-ho des de l'Evg i des, del tros de vida que estem revisant. I que ens hauria de portar a MIRAR el fons del nostre cor. Perquè és d'allà d'on ha de brollar la resposta que ens porta a concretar a un bon Actuar, a un canvi d'actituds i a una acció d'acord amb Jesús i l'Evangelí.

Per això cal tenir en compte que la RV no s'hauria d'acabar amb la reunió de grup, ja que sempre ens emportem dins nostre el bon o mal regust d'haver-nos trobat, més o menys, amb Jesús.

I és per això que, a l'hora del Jutjar, pot anar bé callar una mica i fer una mica de silenci (ja hem xerrat molt en el Veure). I deixar que parli el cor i brolli la Pregària (aprofito per dir que la Pregària hauria de ser el començament habitual de tota RV. Com també la Pregària hauria de ser present al llarg de tota la nostra vida. Necessitem pregar perquè Déu ens ajudi a conviure amb tots els entrebancs de la vida. Si Jesús necessitava pregar al Pare, infinitament ho necessitem molt més nosaltres, pobres pecadors. Necessitem pregar per seguir el camí de l'amor, per seguir Jesús de més a prop. Necessitem que Ell ens ajudi, per tal que la nostra mirada i el nostre cor estigui fixat en Ell, i perquè Ell sigui el Tresor i la Perla de la nostra vida. “Allà on tens el tresor hi tens el cor”, ens diu Jesús.

És partint d'aquest toc d'atenció que ens fa Jesús, i que aquest Curs treballarem el “ser corresponsables” com a militants d'ACO. Tota responsabilitat té a veure amb el cor (COR-RESPONSABLES), i per això penso que aquesta cor-responsabilitat suposa un treball interior, ja que és una qüestió que comença al cor de cadascun. I això perquè serem de veritat corresponsables en la mesura que estimem, i també que ens deixem ajudar per Jesús. Només amb Ell, serem capaços de vèncer la mala llavor, el jull que hi ha dins nostre i fora de nosaltres. I també poder donar el fruit que cada un pot donar segons la seva capacitat, i no segons el seu egoisme o comoditat.

Certament que tot això que estem dient està molt relacionat amb el Jutjar de la RV.

Aquesta corresponsabilitat passa també sent-ho, no només amb el propi grup, sinó amb tot el Moviment. Estimar-lo i sentir-se'n formant part activa, i no limitar-nos a estar-hi, perquè no és el mateix ser realment militant d'ACO amb tot el que això comporta, com obrer i cristià, que limitar-se només a estar-hi, i potser sentint-se militant a estones o simples usuaris.

És per això que jo he dit alguna vegada que l'ACO actual pateix una mica del cor. Ho dic en el sentit de que ens preguntem quin grau d'estimació per l'ACO marca el nostre termòmetre personal. I posant com referent aquest: “allà on tens el tresor hi tens el cor”, plantejar-se quin lloc ocupa l'ACO en les meves prioritats, ja que potser això fa que costi tant assumir responsabilitats que ens demana el Mov. (Fa pensar que actualment continuem sense president).

En aquest sentit, què maca que és la carta d'en Francesc Porret, que de manera senzilla i com qui no diu res: “Jo recordo que em vaig presentar com a candidat a la presidència. Érem dues persones que ens hi presentàvem, i ara costa molt trobar-ne una de sola que s'hi pugui dedicar. És veritat que estem parlant de bastants anys enrere, de llavors ençà les coses han canviat molt. Però déu n'hi do la quantitat de compromisos que portàvem sobre les nostres espatlles. I acaba dient: “Jo continuo estimant l'ACO per tot el que m'ha donat. Gràcies.”

També podem dir que aquesta corresponsabilitat passa per ajudar-nos a comprometre'ns, tan personalment i com a grup, a fer bé la RV, que és l'ànima, el motor del Mov. que dinamitza cada grup i tot el Mov.

Sense la RV no hi ha ACO, per més canvi d'estructures i d'organització que es facin, ja que els vertaders canvis comencen en el cor de cada militant. I perquè, en definitiva, el Mov serà el que sigui cada militant.

Si ho pensem bé ser de l'ACO no és una casualitat, ja que si ens considerem seguidors de Jesús, potser veurem que és Ell que ens ha cridat, un a un, a seguir-lo, tal com va cridar als seus deixebles: *“En va cridar 12 i els anomenà apòstols, perquè estiguessin amb Ell, i per enviar-los a anunciar la Bona Nova” (Mc 3,14).*

Tant de bo que en cada grup d'ACO poguéssim fer aquesta experiència de sentir-nos convocats i cridats per Jesús, per estar amb Ell i per sentir-nos enviats a anunciar la Bona Nova, ara i aquí.

Per això aquesta mateixa corresponsabilitat passa per sentir-nos formant part de l'Església, ja que a través d'ella ens ha arribat la Fe en JC. Som Església en Classe Obrera i formem part d'un Mov. Evangelitzador, i per això som cridats a treballar per donar a conèixer JC i fer realitat el Regne de Déu. Per així ajudar a que la llavor que Déu ha sembrat creixi en el cor de cada persona, i en el cor del Món Obrer.

Aprofitem aquest Curs per revisar-ho a fons en el propi grup, que és on compartim vida i Fe en JC. I per així, ajudar-nos, junts, a ser corresponsables els uns dels altres. I això comporta també ser receptius a les interpel·lacions que em venen dels membres del propi grup.

Aquesta corresponsabilitat passa també, com diem aquest Curs, en treballar la Formació continuada dels militants, i això comporta assumir i treballar tots els Mitjans que ens ofereix el Mov i que, d'alguna manera, són una com la continuació i prolongació de la mateixa RV (Document d'Identitat, documents i publicacions varies, Jornades, Recessos, Exercicis d'estiu, i també l'Estudi de Evangeli que podem fer personalment o en grup)

I és en aquest últim Mitjà de l'Est d'Evg que voldria fer-hi una mica d'incís, ja que potser no el tenim prou en compte. Sent sincers hem de reconèixer que anem bastant fluixos pel que fa a conèixer i treballar l'Evg. I, sinó, anem al moment del Jutjar, quan intentem relacionar el que estem revisant amb Jesús i l'Evangeli. I llavors rebusquem en el nostre imaginari els pocs textos que potser coneixem, i confiant que serà el consiliari/a que ens hi ajudarà.

Necessitem escoltar i conèixer Jesús per poder fer el que Ell ens diu. I per escoltar-lo, cal parar-se, que és el que no fa Marta, a la que Jesús avisa que se li pot escapar el més important i *“l'única cosa necessària” (Lc 18,38-42)* Amb això vull dir que necessitem fixar-nos i pararnos amb Jesús, per poder-lo escoltar i per viure i actuar d'acord amb Ell.

Ben mirat, hem de reconèixer que només coneixem uns quants textos, els més habituals i repetits. Ens fa falta conèixer i treballar **tot** l'Evangeli). Sóc del Pradó i fem el compromís de fer E.d'Evg personal sovint, i confesso que és el que més m'ha ajudat i configurat com a cristià i com a capellà. Més que la Teologia que he estudiat i els llibres que he llegit. Jo puc dir que l'Estudi d'Evangeli m'ha ajudat a conèixer Jesucrist d'una manera vital i no teòrica. Per això li estic infinitament agraït.

Resumeixo i acabo:

A mi m'agrada dir que la RV és un Mètode de formació integral, ja que, de fet, vertebrada tota la vida del militant unint la vida i la Fe. I, a la vegada, té efectes sanadors, ja que podem dir

que Jesús, mitjançant la RV, ens va alliberant i curant, poc a poc, de les nostres paràlisis i dimonis interiors (el jull, de la mala herba).

Els que portem temps fent RV hem experimentat que, després d'una RV ben feta, n'hem sortit amb aquest convicció. Reconeixem que la RV ens ha anat sanant i configurant la nostra vida. I és aquí on veiem una relació amb l'acció guaridora de Jesús. Els considerats "miracles" (curació de cecs, coixos, paràlisis, treure esperits, etc.) vindrien a ser "l'Actuar" de Jesús, com a fruit de la seva **compassió** (Paraula que surt molt a l'Evangeli i que era el que el movia a actuar des del cor, des de l'amor). Podríem citar ara quantitat de textos en aquest sentit.

N'hi ha un que jo veig molt relacionat amb la RV i de com, progressivament, ens va ajudant a obrir els ulls: és aquell del cec que Jesús li toca els ulls i comença a veure, però diu que veu les persones com arbres que caminen. I Jesús el torna a tocar, i el cec hi veié clarament.

Tan de bo que en cada RV ens deixéssim tocar per Jesús, per així anar aprenent a **mirar com Ell**. És preciós fer un Estudi d'Evg sobre la mirada de Jesús. Hi ha multitud de textos (el jove ric: "Se'l mirà i el va estimar". La negació de Pere: "Jesús se'l mirà i Pere, va arrencar a plorar", etc.)

Una mirada que és més que veure (normalment diem: "he vist a fulano"). Però Jesús ens ensenya a mirar-se als ulls, que és ja entrar en una certa relació o comunió amb l'altre. És mirar des del cor, des de l'amor i el perdó.

Una mirada que nosaltres coneixem per haver-la descobert en els ulls de Jesús. I, a poc a poc, aprenem a mirar la vida i les persones des d'una intel·ligència cristiana, des d'una saviesa evangèlica. Aquella saviesa que ve de Déu i que no té res a veure amb la saviesa humana: "T'enalteixo, Pare, perquè has revelat als senzills **tot això** que has amagat als savis i entesos" (Lc 10,21). Aquesta és la saviesa que ve de l'amor i que ens ajuda a mirar el nostre cor, que és on està l'arrel del que deforma la nostra mirada, allò que som en realitat com a persones (L'home que és bo, del bon tresor del seu cor, en treu bondat" Lc 6,45). Aquest és el moment del Jutjar.

És per això que jo crec, ho he dit moltes vegades, que hauríem de fer la RV com un autèntic Acte de Fe, perquè no tinguem cap dubte que ho és, ja que fer RV en grup no és només un trobar-se entre amics i parlar de qualsevol tema, sinó que, com deia abans, ens trobem per compartir la nostra vida i la nostra Fe en JC, i amb el desig d'entaular-nos amb Ell.

En cada RV partim de la nostra vida, de la nostra poca Fe, de les nostres cegueses, coixeses, paràlisis. I busquem apropar-nos a Jesús per escoltar-lo, deixar-nos tocar per Ell. Amb ganes de sanar-nos, de ser millors, de veure-hi més clar. Amb ganes de ser més lliures per estimar més, tal com Jesús ens ha estimat i ensenyat. Perquè, en el fons del fons, és aquí on ens ho juguem tot en aquesta vida.

Cada petit avenç, cada pas endavant que hem donat, i que veiem en els altres ¿no són ja un acte de Fe, més o menys conscient? ("La teva Fe t'ha salvat, aixeca't i camina" deia Jesús, algunes vegades, després de curar algú)

Com ha fet en tants militants que ens han precedit, que ajudats per Ell i per la RV, han demostrat la seva Fe i el seu compromís militant (si estem ara aquí és gràcies a ells). I que també ara està fent amb nosaltres.

Per això, siguem agraïts, i també preguntem-nos personalment i en els nostres propis grups:
¿Ens creiem de veritat les possibilitats infinites que conté la RV, com escola de vida i com a mitjà privilegiat per educar, fer créixer i unificar la nostra Fe i la nostra acció militant?
La resposta la tenim cada un de nosaltres. El fer millor la RV depèn de nosaltres.

>>(Recomano un llibre molt interessant de José Mª Rubio (JOC) “Para vivir la RV. Un método para la acción y para la espiritualidad cristiana”. Ed Sal Terrae).